

 Universitat Autònoma de Barcelona
Facultat de Psicologia – Curs 2004/2005
Llicenciatura en psicologia

**AVALUACIÓ PSICOLÒGICA EN CLÍNICA
INFANTIL I ADOLESCENT**

26934

Data de l'última revisió del programa: 1.11.2004

Unitat de Personalitat, Avaluació i Tractament Psicològic
Departament de Psicologia de la Salut i de Psicologia Social

Professors/es: Carme Costas: mòdul 10 (sencer), mòdul 50 (teoria i DT)

Roser Sala: mòdul 50 (només pràctiques)

Francesc Cuxart: mòdul 60 (teoria i pràctiques)

OBJECTIUS GENERALS DE L'ASSIGNATURA

1. Tenir una idea clara sobre les principals adquisicions generals del desenvolupament infantil que es produeixen en cada etapa (posar en pràctica els coneixements bàsics sobre aquesta matèria, adquirits en les assignatures Psicologia Evolutiva I i II)
2. Conèixer la utilitat dels instruments bàsics per a l'avaluació psicològica d'infants i adolescents. A més a més de les tècniques que s'explicaràn durant les classes teòriques, caldrà posar en pràctica alguns dels coneixements adquirits en les assignatures Avaluació Psicològica i Psicometria.
3. Saber aplicar la metodologia pròpia de l'avaluació psicològica en cadascuna de les diferents etapes evolutives de l'infant: detecció de problemes i proposta d'objectius per a la intervenció psicològica.
4. Saber elaborar un informe psicològic.

TEMARI

Introducció

Tema 1 L'avaluació psicològica en la infància i l'adolescència: definició i concepte.

BLOC A: Avaluació del desenvolupament de l'infant de 0 a 2 anys

Tema 2 El període neonatal. Exàmens del nadó.

Tema 3 Avaluació del comportament neonatal.

Tema 4 Les àrees de desenvolupament i la seva avaluació..

BLOC B: Avaluació del desenvolupament de l'infant de 3 a 5 anys

- Tema 5 Avaluació del desenvolupament cognitiu.
- Tema 6 Avaluació de la comunicació i del llenguatge.
- Tema 7 Avaluació de la motricitat i de la preferència lateral.
- Tema 8 Avaluació del temperament (estil conductual).

BLOC C: Avaluació del desenvolupament de l'infant des dels 6 anys fins a l'adolescència

- Tema 9 Avaluació de la competència cognitiva.
- Tema 10 Avaluació de la funció visual-motora i de la lecto-escriptura.
- Tema 11 Avaluació de les interaccions i de les habilitats socials.
- Tema 12 Avaluació de la personalitat.

PRÀCTIQUES

Objectius:

1. Identificar els problemes principals d'un cas, a través de la història clínica del subjecte.
2. Corregir diferents tipus de tècniques d'avaluació psicològica infantil i adolescent.
3. Proposar els elements bàsics per a una intervenció psicològica adequada al cas.

Metodologia

Exercicis d'avaluació aplicats a subjectes de diferents edats que es realitzaran a la mateixa aula. Per fer-ho es comptarà amb suport gràfic (històries clíniques, protocols de tests, etc.) i audiovisual.

DOCÈNCIA TUTORITZADA

L'objectiu principal és la resolució de casos clínics, amb l'elaboració del corresponent informe psicològic.

Metodologia

Els alumnes podran treballar individualment o en grup (hom recomana grups d'un màxim de 3 alumnes). La professora proporcionarà a cada grup el material gràfic necessari per resoldre els casos (història clínica i proves utilitzades). El procés del treball consistirà en les següents fases:

- Anàlisi de les dades de la història i identificació dels problemes principals
- Formulació d'hipòtesis de diagnòstic
- Correcció de les proves psicològiques.
- Resultats: descripció, classificació, predicció i presa de decisions.
- Elaboració de l'informe psicològic

La professora ajudarà i supervisarà tot el procés. El ritme de la feina el marcaran els propis alumnes, és a dir, treballaran d'una forma autònoma i sol·licitaran ajut sempre que ho considerin necessari.

AVALUACIÓ

Examen obligatori: es tracta d'una prova de resolució de casos, a través d'un total de 8 a 10 preguntes obertes. Durant l'examen, els alumnes podran consultar tot el material que considerin necessari. Puntuació: de 0 a 10. Aprovat: a partir de 5.

BIBLIOGRAFIA

BÀSICA

Manuals de consulta per a l'ampliació de temes explicats a l'assignatura:

Bracken, B.A. (ed). (2000). *The psychoeducational assessment of preschool children* (3rd. edition). Boston: Allyn and Bacon.

Costas, C. (2003). *Avaluació psicològica del desenvolupament infantil. Des del naixement fins als sis anys*. Barcelona: UAB. Col·lecció MATERIALS nº 127.

Fernández-Ballesteros, R. (Ed.) (2000, 2001). *Introducción a la Evaluación psicológica* (2 volums). Madrid: Ediciones Pirámide.

Forns, M., Abad, J, Amador, J.A., Kirchner, T. i Roig, F. (2002). *Evaluació psicològica*. Barcelona: Editorial UOC.

Kamphaus, R.W. i Frick, P.J. (1996). *Clinical Assessment of Child and Adolescent Personality and Behavior*. London: Allyn and Bacon.

Mash, E.J. i Terdal, L.G. (Eds.) (1997). *Assessment of Childhood Disorders*. London: Guilford Press.

Silva, F. (Ed.) (1995). *Evaluación psicológica en niños y adolescentes*. Madrid: Síntesis.

Vance, H.B. (Ed.) (1998). *Psychological Assessment of Children*. New York: John Wiley & Sons, Inc.

COMPLEMENTÀRIA

Brazelton, T.B. i Nugent, K. (1997). *Escala para la evaluación del comportamiento neonatal*. Barcelona: Paidós.

Costas, C. (1991). El temperament infantil i la seva avaluació. *Butlletí de la Societat Catalana de Pediatria*, 51, 217-226.

Costas, C. (2000). Capacidades del neonato. A J. Callabed, (Ed.). *El primer año de vida del niño*: 35-43. Barcelona: Editorial CIMS 97, S.L. Colección Infancia y Adolescencia.

Costas, C (2003) *Escala per a l'avaluació del comportament neonatal: Escala de Brazelton*. Vídeo en format DVD (català/castellà). Bellaterra: Universitat

Autònoma de Barcelona. Institut de Ciències de l'Educació. (Distribuidor: TEA Ediciones)

Ezpeleta, L. (2001). *La entrevista diagnóstica con niños y adolescentes*. Madrid: Síntesis.

Forns, M. (1993). *Evaluación psicológica infantil*. Barcelona: Barcanova.

Kaufman, A.S. (1982). *Psicometria razonada con el WISC-R*. México: El Manual Moderno.

Kaufman, A.S. i Kaufman, N.L. (1983). *Evaluación clínica de los niños con las Escalas McCarthy*. Madrid: TEA Ediciones.

Maganto, C. (1995). *Psicodiagnóstico Infantil. Aspectos conceptuales y metodológicos*. Bilbao: Servicio Editorial. Universidad del País Vasco.

Sattler, J.M. (1988). *Evaluación de la inteligencia infantil y habilidades especiales* (2ª edició). México: El Manual Moderno.

Shaffer, D. R. (2000). *Psicología del desarrollo. Infancia y Adolescencia*. Madrid: International Thomson Editores

Obra de tipus molt general, clara i sintètica que recull tant els principals models del desenvolupament com els temes de més actualitat (mètodes psicofisiològics, etnogràfics, avenços en genètica, etc.)